

Κοινωνιολογία του Τουρισμού

Περικλής Ν. Λύτρας

Β' ΕΚΔΟΣΗ

ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΕΝΗ

INTERBOOKS

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

- Πρόλογος στη 2η έκδοση 18
Πρόλογος στην 1η έκδοση 20

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία

- 1.1. Εισαγωγικά για την Κοινωνιολογία και τις Ρίζες της Διαμέσου των Αιώνων 24
- 1.2. Η Διαχρονική Εξελικτική Πορεία του Κλάδου της Κοινωνιολογίας 27
- 1.3. Οι Επιμέρους (ειδικοί) Κλάδοι της Κοινωνιολογίας 32
- 1.4. Μεθοδολογικές Επισημάνσεις για τις Κοινωνικές Επιστήμες εν γένει 37
- 1.4.1. Οι Χρησιμοποιούμενες Μέθοδοι από τις Κοινωνικές Επιστήμες στον Τουρισμό 37
- 1.4.2. Οι Χρησιμοποιούμενες Τεχνικές από τις Κοινωνικές Επιστήμες στον Τουρισμό 43
- Περίληψη 45
- Βιβλιογραφικές Σημειώσεις και Παραπομπές 47

Μέρος Α': Η Παρέμβαση των Κοινωνικών Επιστημών στον Τουρισμό

Κεφάλαιο 2: Τουρισμός και Κοινωνικές Επιστήμες

- 2.1. Η Γέννηση και η Ανάπτυξη του Τουρισμού Διαχρονικά και η Υψηλή Κοινωνική του Σπουδαιότητα 53
- 2.2. Εικοστός Αιώνας: ο Αιώνας της Μαζικοποίησης του Τουρισμού και η Μετατροπή του σε Σύγχρονο Οικονομικό - κοινωνικό Φαινόμενο 54

2.2.1.	Η Επιτάχυνση της Τουριστικής Ανάπτυξης Μεταπολεμικά	56
2.2.2.	Το Προφίλ του Σημερινού Τουρισμού	56
2.2.3.	Οι Μελλοντικές Προοπτικές	58
2.2.4.	Οι Κοινωνικές Προεκτάσεις	59
2.3.	Ο Τουρισμός ως Οικονομικό, Κοινωνικό, Πολιτιστικό και Περιβαλλοντικό Πεδίο Διερεύνησης	60
2.4.	Η Κοινωνιολογία του Τουρισμού και οι Σχέσεις Αλληλεπίδρασης με Άλλους Συναφείς Κλάδους	61
2.4.1.	Οι κλάδοι της Γενικής Κοινωνιολογίας και ο Τουρισμός	63
2.4.2.	Οι Κλάδοι της Ειδικής Κοινωνιολογίας και ο Τουρισμός	68
2.5.	Αποτίμηση του Ρόλου του Τουρισμού στην Επιστήμη	69
	Περίληψη	70
	Βιβλιογραφικές Σημειώσεις και Παραπομπές	71

Κεφάλαιο 3: Εμβάθυνση στην Τουριστική Κοινωνιολογική Θεώρηση

3.1.	Η Προβληματική της Κοινωνιολογίας του Τουρισμού	75
3.2.	Ο Τουρισμός ως Κοινωνικός Θεσμός	76
3.3.	Τα Κοινωνιολογικά Χαρακτηριστικά του Σύγχρονου Τουρισμού	80
3.4.	Βασικές Έννοιες και Θέματα Ανάλυσης της Κοινωνιολογίας του Τουρισμού	82
3.5.	Ιδρύματα, Σχολές, Ερευνητικά Κέντρα και Τάσεις Επιστημονικής Προσέγγισης	85
	Περίληψη	88
	Βιβλιογραφικές Σημειώσεις και Παραπομπές	89

Μέρος Β': Οι Κοινωνικές Επιδράσεις και Αλληλεπιδράσεις στον Τουρισμό

Κεφάλαιο 4: Οι Κοινωνικές Επιδράσεις του Τουρισμού

4.1.	Ο Τουρισμός και η Κοινωνική Αλλαγή	93
4.2.	Επιρροές και Συσχετίσεις της Κοινωνικής Στρομάτωσης στον Τουρισμό - Τυπολογίες	95

4.3.	Η Έννοια των Στερεοτύπων στον Τουρισμό.	104
4.4.	Κοινωνικοποίηση του Ατόμου και Τουρισμός	107
4.5.	Αναφορά στον Κοινωνικό Ρόλο του Τουρίστα.	110
4.6.	Οι Επιπτώσεις του Τουρισμού στην Ηθική Συμπεριφορά των Ατόμων.	113
4.7.	Οι Επιδράσεις του Τουρισμού στη Δημόσια Υγεία.	115
4.8.	Τουριστικές Μορφές Επιστροφής στο Παρελθόν: η Κοινωνικό - ψυχολογική Διάσταση	116
4.9.	Οικογένεια - Τουριστικές Επιλογές και ο "Κύκλος Ζωής" της Οικογένειας.	120

Περίληψη 125

Βιβλιογραφικές Σημειώσεις και Παραπομπές 127

Κεφάλαιο 5: Οι Διεθνείς Κοινωνικές Διαστάσεις του Τουρισμού

5.1.	Διεθνείς Κοινωνικές Διαστάσεις του Τουρισμού και οι Επιδράσεις στην Καταναλωτική Συμπεριφορά	131
5.2.	Ο Κοινωνικός Τουρισμός ως Ελληνική και Διεθνής Πρακτική	134
5.2.1.	Ο Κοινωνικός Τουρισμός στην Ελλάδα.	134
5.2.2.	Η Αξιολόγηση ενός Κοινωνικού Πειράματος	136
5.2.3.	Οι Διαπιστώσεις ενός Πενταετούς Προγράμματος.	137
5.3.	Οι Διεθνείς - Διακρατικοί Τουριστικοί Οργανισμοί	140
5.3.1.	Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού	141
5.3.2.	Η Ευρωπαϊκή Ένωση	143
5.3.3.	Άλλες Διεθνείς Διακρατικές Επαγγελματικές Ενώσεις	146
5.4.	Τουρισμός, Ειρήνη και Ύφεση: η Τουριστική Συνεργασία των Λαών ως Σύγχρονος Διεθνισμός	147

Περίληψη 150

Βιβλιογραφικές Σημειώσεις και Παραπομπές 151

Μέρος Γ': Οι Λοιπές Επιδράσεις του Τουριστικού Φαινομένου

Κεφάλαιο 6: Οι Πολιτιστικές Επιδράσεις στον Τουρισμό

6.1.	Ο Τουρισμός ως Προϋπόθεση Πολιτιστικής Αλλαγής	155
6.2.	Η Συνεύρεση Ντόπιων Κατοίκων και Τουριστών και οι Επιδράσεις στα Υλικά και Άυλα Πολιτιστικά Δεδομένα.	156

6.3.	Απόπειρα Ερμηνείας της Διαπολιτιστικής Επικοινωνίας στον Τουρισμό και ο Ρόλος των Μ.Μ.Ε.	158
6.4.	Διαπλοκές Εξαιτίας της Πολιτιστικής Αλαζονείας	160
6.5.	Οι Γλωσσολογικές Επιπτώσεις του Τουρισμού	161
6.6.	Τουρισμός και Πολιτισμός: Μία Αδήριτη Σχέση.	162

Περίληψη 164

Βιβλιογραφικές Σημειώσεις και Παραπομπές 165

Κεφάλαιο 7: Οι Περιβαλλοντικές Επιδράσεις στον Τουρισμό

7.1.	Τουρισμός και Περιβάλλον: Μία Ιδιάζουσα Σχέση.	169
7.2.	Σύγκρουση ή Συμβίωση Τουρισμού - Περιβάλλοντος;	170
7.3.	Οι Επιδράσεις του Τουριστικού και Ιδιαίτερα του Ξενοδοχειακού Περιβάλλοντος στους Εργαζόμενους . . .	171
7.4.	Οι Επιδράσεις του Τουρισμού στα Οικοσυστήματα	173
7.5.	Αλληλεπιδράσεις των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στον Τουρισμό	174

Περίληψη 175

Βιβλιογραφικές Σημειώσεις και Παραπομπές 176

Μέρος Δ': Περαιτέρω Κοινωνιολογικές Συσχετίσεις - Προσεγγίσεις

Κεφάλαιο 8: Ειδικά Θέματα που Άπτονται της Κοινωνιολογίας του Τουρισμού

8.1.	Η Κοινωνική Διάσταση της Σεξουαλικότητας και του AIDS στον Τουρισμό	181
8.1.1.	Σεξουαλικότητα και Τουρισμός	182
8.1.2.	Το Πρόβλημα - Μάστιγα του AIDS	183
8.1.3.	AIDS και Τουρισμός.	184
8.2.	Τουρισμός και Αθλητισμός: Ένας Συγκρασμός Υψηλής Κοινωνικής Ανταποδοτικότητας	185
8.2.1.	Η Ψυχο - κοινωνική Διάσταση της Άθλησης στις Διακοπές	187
8.2.2.	Η Επέκταση του Χρόνου των Πληρωμένων Διακοπών	188
8.3.	Το Κοινωνικό - ψυχολογικό Σύνδρομο Επιστροφής από τις Διακοπές	189

8.4.	Κοινωνικές Διαστάσεις των Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού - Διακοπών	191
8.5.	Περί της Τουριστικής Απασχόλησης και του Κοινωνικού Ρόλου της	196
8.5.1.	Η Σύνθεση του Ελληνικού Τουριστικού Προϊόντος	196
8.5.2.	Η Συμμετοχή των Εργαζόμενων στην Τουριστική Βιομηχανία.	196
8.5.3.	Η Δημιουργία Επαγγελμάτων Μέσω του Τουρισμού	197
8.5.4.	Η Φύση της Εργασίας στον Τουρισμό	200
8.5.5.	Οι Τουριστικές Σπουδές στην Ελλάδα.	201
8.5.6.	Η Τουριστική Καριέρα	201
8.5.7.	Η Πρακτική Άσκηση.	201
8.5.8.	Η Χειρωνακτική Εργασία	201
8.5.9.	Η Ανάπτυξη του Τουριστικού Τομέα στην Ελλάδα	201
8.5.10.	Η Μερική Απασχόληση (Part - Time)	202
8.5.11.	Η Εποχικότητα στο Επάγγελμα.	202
8.5.12.	Η Ανδρική και Γυναικεία Απασχόληση	202
8.5.13.	Οι Θέσεις Εργασίας στον Τουρισμό	203

Περίληψη 204

Βιβλιογραφικές Σημειώσεις και Παραπομπές 205

Επίλογος 210

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αγγλο/Γαλλο/Ελληνικό Γλωσσάρι
Κοινωνιολογικών και Τουριστικών Όρων 215

Ενδεικτική Βιβλιογραφική Παρουσίαση 221

– ελληνική 221

– ξενόγλωσση 226

Ευρετήριο Ονομάτων 231

– ελληνικό 231

– ξενόγλωσσο 232

Ευρετήριο Θεμάτων 235

ISBN 960-390-035-4